

KÖNYV- KIADÁSI KISOKOS

2019

Nyomda: Reactor Kft.
Felelős vezető: Marác Csaba

© 2019 Marác Csaba

A füzetben található írott és képi anyagok a szerző tulajdonát képezik. Azt egészben vagy részleteiben akár digitális, akár írott vagy nyomtatott formában idézni, másolni, terjeszteni kizárólag a szerző írásos engedélyével és az abban meghatározott módon lehet.

MARÁCZ CSABA

KÖNYVKIADÁSI KISOKOS

Kiadó: Reactor Kft.
2019

TARTALOM

Előszó és bemutatkozás.....	3
Köszönetnyilvánítás.....	3
A könyvkiadás	5
Üzleti modell.....	6
Mi a könyv?	7
Hogyan írjunk könyvet?	8
A tervezés	10
A papír	11
Grafikai tervezés, nyomdai előkészítés.....	15
Gyártás.....	19
Jogszabályi környezet	21

Ezt az irkatűzött füzetet a „Könyv 2019” konferencia alkalmából a Reactor digitális nyomdában 1.000 példányban gyártottuk le. A 300 g/nm-es, matt műnyomó papírra nyomtatott borító külső oldala felületnemesítésként egy bársonyos tapintású (soft-touch) matt fóliát kapott. A belívek 115 g/nm-es matt műnyomó papírra készültek el.

ELŐSZÓ ÉS BEMUTATKOZÁS

A Reactor Kft. egy 1997-ben alakult kis- és nagyformátumban egyaránt tevékenykedő digitális nyomda. Az elmúlt évtizedekben nagy gyakorlatot szereztünk az egyedi és kis példányszámú nyomdatermékek gyártása terén, ami számos előnyt nyújthat a könyvüket megjelentetni készülők számára.

Ezzel a füzetrel szeretnénk néhány praktikus információt, ötletet, gondolatot, lehetőséget megosztani Önnel, remélve, hogy a gyakorlatban minél többet hasznosítani tud majd belőlük.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton is szeretnék hálás köszönetet mondani munkatársaimnak a háttéranyagok gyűjtéséért, a gondos munkájukért!

*Munkatársaim nevében is örömteli könyvírást
és sikeres könyvkiadást kívánok!*

Marác Csaba

Néhány példa a Reactor Nyomdában
elérhető kötészeti módzatok közül.

- Irkatűzés
- Spirálozás
- Bújtatott spirálozás
- Puhatáblás ragasztókötés
- Cérnafűzött keménytáblás kötés

A KÖNYVKIADÁS

A nyomtatott könyvkiadásban két út áll előttünk, vagy egy könyvkiadó adja ki művünket, vagy magunk jelentetjük meg azt. Hogy mikor melyik a célravezetőbb az több szemponttól is függ.

A klasszikus megoldás az, amikor egy könyvkiadó fantáziát lát az írásunkban, s egy időszakra vagy bizonyos példányszám erejéig megvásárolja tőlünk a szerzői jogokat. Hajlandó a költségeket megfinanszírozni egészen a kiadvány tervezésétől, a lektoráláson át, a gyártatáson és marketingen keresztül a terjesztésig. Erre akkor van esélyünk, ha sikeres szerzők vagy közismert személyiségek vagyunk, esetleg családukon kívül a többi embertársunk szerint is valami valóban eredeti művet hoztunk létre és az sem árt, ha a könyv témája sokak érdeklődésére tarthat számot.

Ha azonban ezek nem állnak fenn, akkor is választhatunk magunknak könyvkiadót, ugyanis már sokuk vállalja, hogy kezünket fogva végigvezet minket a könyvgyártás útvesztőin. De ilyenkor a szerző állja a költségeket, s a végén ott vagyunk egy kisebb példányszámú könyvkupaccal a kezünkben, aminek terjesztéséről főként magunk kell majd gondoskodjunk.

A hagyományos könyvkiadásban a legnagyobb költséget azonban nem a könyvkiadók jelentik. A terjesztők gyakorta a bolti ár 45-50%-át is „szebre vágják”, ráadásul mindezt úgy, hogy csak bizományba veszik át az árut, vagyis csak az eladott példányok után fizetnek.

Ha valaki kevésbé ismert szerző és/vagy a műve is inkább csak egy szűk célcsoportot érint, akkor mind a költségek, mind a hatékonyság szempontjából legtöbbször a magánkiadás jelenti a jó megoldást.

ÜZLETI MODELL

Egy könyv szórakoztathat, szólhat a léleknek, taníthat, ápolhat hagyományokat és emlékeket. Megoszthatjuk benne ismereteinket, tapasztalatainkat, hobbinkat, szenvedélyünket, de egyben szolgálhatja akár a megélhetésünket is.

A szépirodalmi műveken túl komoly lehetőségek rejlenek a szakkönyvekben is. Ha valamivel életünk során már sok ezer órát foglalkoztunk (munka, hobbi, sport, kutatás, kultúra, stb.), akkor valószínű, hogy annyi tapasztalatot sikerült már felhalmozniunk, ami sokak számára lehet inspiráló, nyújthat segítséget, takaríthat meg időt.

A könyvre nem csak mint önálló termékre, vagy mint egy sorozat egyik darabjára érdemes gondolni. Egy üzleti folyamat vagy egy terméklétra részeként ugyancsak kiváló szolgálatot tehet. Mennyivel nagyobb az esélye, – még akkor is, ha az áraink magasabbak –, hogy mi kapjuk majd a megbízást, ha cégünk vagy önmagunk szakértői képét egy a témában írt könyvvel korábban megalapoztuk. Sokkal valószínűbb, hogy valaki úgy jelentkezik egy költséges képzésünkre, ha előtte egy jóval kisebb befektetést igénylő könyv segítségével már „ismerősök” lettünk, s egyúttal hitelességünkről is megbizonyosodhatott.

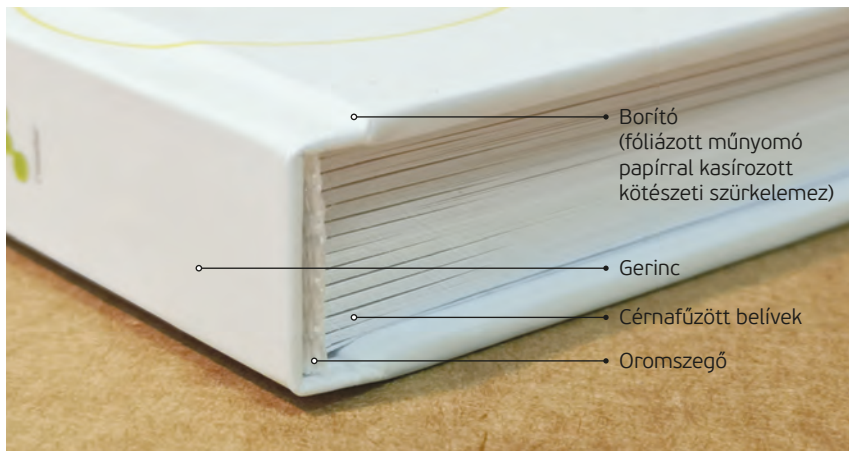
A digitális nyomtatás előnyeit tárgyaló részben látni fogjuk, hogy ma már akár egyetlen példány is elérhető áron, tökéletes minőségben előállítható. Ha pedig ez így van, akkor az üzleti szempontokról picit megfeledkezve, sok-sok mosoly forrásaként remek ajándékok, receptfüzetek, családi anekdota gyűjtemények ugyancsak könnyen elkészíthetők.

MI A KÖNYV?

Erre több meghatározás is létezik. Az UNESCO a könyvet olyan összekötött, nem rendszeresen megjelenő kiadványként határozza meg, ami a borítót nem számítva legalább 49 vagy több lapból áll.

Másutt azt olvashatjuk, hogy a könyv írott vagy nyomtatott írások borítóval védett, összekötött egysége, ami a gondolatok, információk, adatok, képek megőrzésére, átadására és tárolására szolgál.

A keménytablás könyv néhány része

HOGYAN ÍRJUNK KÖNYVET?

Nincs mit szépíteni a dolgon, a könyvírásban semmi gyakorlatom sincs. Épp ezért a lebilincselő történetmesélés csínját-bínját, a következetes struktúra titkát, a figyelem folyamatos fenntartását, a múzsa íróasztalhoz láncolásának fortélyait még a legfigyelmesebb olvasó se fogja ebben a füzetben megtalálni.

Szerencsére az interneten sok ingyenes és fizetős tanfolyam elérhető, s már itthon is szép számmal akadnak képzések, előadások, ahol mind a szépirodalom, mind a szakkönyvírás műhelytitkait oktatják.

Ez a kiadvány az írás után következő feladatokról szól, azon belül is külön hangsúlyt fektettünk a digitális nyomtatásban rejlő alacsony tőkeigényű lehetőségek ismertetésére.

Ha megfogadni és alkalmazni nem is, de gyakorlott könyvíró barátaimtól 4 alapvető tippet legalább beszerezni sikerült:

- 1.) Írás közben mindig képzeljünk el egy konkrét személyt, akinek a könyvet írjuk! Sok újság szerkesztőségében például a legapróbb részletekig kitalálják az olvasói célcsoportot megtestesítő alakot. (Testalkat, hajszín, iskolai végzettség, párkapcsolat és családi állapot, gyerekek, háziállatok, temperamentum, otthoni és munkahelyi környezet, étkezési szokások, ruhatár, ízlés stb.)

Gyakori hiba, hogy a fejünkben lévő tudást alapértelmezettnek tekintjük, s észre sem vesszük, hogy amire csak utaltunk, az az olvasó fejében

esetleg nem azt idézi fel, amit nekünk jelent. Ezért is jó egy konkrét személyhez intézni a sorainkat, így könnyebb elképzelni azt, mennyire szükséges elmagyaráznunk a dolgokat.

- 2.) Kerüljük a köznyelvben még meg nem honosodott idegen szavak használatát! Ha a téma mégis megkívánja, akkor feltétlen készítsünk lábjegyzetet, vagy a könyv végére szójegyzéket, hogy az olvasó fehér foltok nélkül, zökkenőmentesen tudja követni a gondolatmenetünket.
- 3.) Fogalmazzunk egyszerűen! Az újdonság megértése sokszor épp elég feladat, nem tanácsos belökni az olvasót a többszörösen összetett, alá- és mellérendelt tagmondatok dzsungelébe.
- 4.) Ne spóroljunk az ellenőrzésen! A könyv megírása után mind szakmailag, mind helyesírási szempontból érdemes a munkánkat lektoráltatni. A sok hiba, a pongyola fogalmazás igénytelenségről árulkodik, s ezáltal felveti a gyanút, hogy vajon az alapokat adó kutatómunkában nem voltunk-e hasonlóképpen felszínesek. Egy friss szem ráadásul a hibákat is sokkal könnyebben észreveszi.

ÉRDEKESSÉG

Leonardo da Vinci egyik tudományos feljegyzéseit tartalmazó kéziratát Bill Gates, a Microsoft alapítója 1994-ben 30.802.500 amerikai dollárért vásárolta meg.

A TERVEZÉS

Könyvünk tervezésekor nem csak az oldalak kinézetét (címfokozatok, betűtípusok, szedéstükör, borító, stb.) szükséges meghatározni, de ilyenkor kell eldönteni a könyv méretét, a kötészeti módot és az alkalmazott papírtípusokat is.

Mint látni fogjuk, ezek nem csak a könyvünk megjelenését, de használhatóságát és a gyártás gazdaságosságát is alapvetően befolyásolják.

A helyes döntések érdekében érdemes a gyártás folyamatával, az alkalmazott technológiákkal és szakmai fogalmakkal legalább alapszinten megismerkednünk.

Természetesen nem várható el, hogy egy szerző mindezeket észben tartva maga hozza meg a méretre, a papírtípusra, a kötészetre, a sokszorozási eljárásra vonatkozó döntéseket. Azt javasoljuk, hogy ha már elkészült a szöveggel, keressen meg minket és örömmel segítünk a könyv témájának, funkciójának legjobban megfelelő formátum és a lehetőségekhez igazodó gazdaságos gyártási mód megtalálásában.

ÉRDEKESSÉG

Az illegális papíripari fakitermelés a világon mára kevesebb mint 1%. A papírhoz felhasznált fa több mint 99%-a felelős erdőgazdálkodásból származik. Ennek eredményeképp Európában az erdőállomány az elmúlt 20 évben 17 millió hektárral növekedett.

A papírerítés szemléltetése a 2016-os DRUPA nyomdaipari kiállításon

A PAPIR

A nyomdatermékeknel a leggyakoribb nyomathordozó a papír. Kezdetben kézzel készítették, a növényi rostokat zúzták, aprították, péppé főzték, majd egy szitán a pépet felfogták, víztelenítették, tömörítették és lassan szárították.

Összehasonlíthatatlanul nagyobb méretben, de az ipari gyártás lépései is hasonlóak. A papírgyártó gépeket azonban már tekerceses formában hagyja el a termék, s csak utána vágják azt kisebb tekercesekre és ívekre.

Ma a kutatás-fejlesztés inkább a papír összetevőit, kezelését és megmunkálását érinti, mintsem a gyártás folyamatát. A kezdetben használt kender, len, pamut, bambusz stb. rostokat mára nagyrészt felváltotta a fa.

A gyártás során a papírpéphez különböző adalékanyagokat is kevernek. Töltőanyagként például mészkőport (kálcium-karbonátot) adnak hozzá, mely az átlátszatlanságot segíti. A klórt a papír fehérségéért, az enyvet pedig a nedvszívó képesség csökkentéséért alkalmazzák.

Szálirány

A papírban a rostok a gyártási iránynak megfelelően rendeződnek el. Ezt hívjuk száliránynak. Hosszanti szálirányról beszélünk, mikor a rostok a papír hosszabbik oldalával párhuzamosak. Az erre merőleges elhelyezkedést pedig kereszt száliránynak hívjuk. A könyveknél ennek nagy jelentősége van. Például könyvünk oldalai akkor nem lesznek hullámosak, ha a szálirány a gerinccel párhuzamos.

Papírtípusok

A nyomdákban az újságpapíroktól, a kreatív papírokon keresztül, az önátíró papírokon át, az ofset és műnyomó papírokkal együtt, a doboz- és hullámkartonokig feladattól függően számos fajtára nyomtatnak. Ezek egymástól mind felületi (mázolt, mázolatlan stb.), mind optikai (fehérség, áttetszőség, szín stb.), mind mechanikai tulajdonságaikban (szakítószilárdság stb.), mind szerkezetükben (anyag, sűrűség stb.) eltérhetnek.

A könyvgyártás során főként az alábbi típusokat használjuk:

Ofszet papír

Ez gyakorlatilag olyan, mint a fénymásolópapír. A szépirodalmi művek, mesekönyvek, tankönyvek belső oldalai legtöbbször ennek a papírfajtának a könnyebb (80-120 g/nm) változataira készülnek. A később tárgyalt műnyomó papírral ellentétben nincs bevonata, ezért könnyen magába szívja a festéket. Ennek eredménye, ha színes képet nyomtatunk rá, a színek nem lesznek igazán élénkek. A képek megjelenítését inkább a tankönyvekre jellemző minőségben, mintsem a művészeti kiadványok színvonalán várhatjuk csak el. Szövegek, egyszerűbb ábrák nyomtatására azonban tökéletesen alkalmas. Kedvező árán kívül további előnye, hogy a toll vagy pecsét tintája gyorsan megszárad rajta, és akár ceruzával is írhatunk rá. Ezért nem csak könyvekhez, de munkafüzetekhez, kitöltendő nyomtatványokhoz is megfelelő választás.

Volumenizált papír

A volumenizált papír szintén mázolatlan, de az ofszet papírhoz képest jóval lazább a rostszerkezete. Azonos súly esetén a belőle készülő könyv vastagabb lesz. A volumenitást egy szorzószám jelöli (pl. 1,4), mely az azonos gramsúlyú volumenizálatlan papírhoz viszonyított vastagságot mutatja. Regényeknél gyakran alkalmazzák ezt a típust, így a kisebb terjedelem is vastkosabb kötetként jeleníthető meg.

Műnyomó papír

Ez a fényes, félfényes (selyemfényű) és matt felületekben egyaránt elérhető papírtípus a gyártás során mindkét oldalán egy krétaforból és kötőanyagokból álló mázréteget kap. Ez csökkenti a papír nedvszívó képességét, ami alkalmassá teszi élénk színű fotók megjelenítésére is. A fotókat tartalmazó könyvek, művészeti kiadványok többsége is ilyen papírra készül, illetve vastagabb, nehezebb változatait gyakran könyvborítókhoz is használják.

Kreatív papír

A kreatív papír egy gyűjtőfogalom, ahová főként a különleges felületű, színű, tapintású papírokat soroljuk. Sajnos igen drágák. Összhangba hozva a tartalommal igazán különleges hatásokat érhetünk el velük.

Környezettudatos papír

A papírok visszagyűjtése révén a gyártáskor számottevő energia takarítható meg. Sok olyan papírtípus érhető el, melyek előállításához kisebb-nagyobb mértékben, vagy akár 100%-ban újrahasznosított rostokat használtak fel.

Kötészeti karton

A keménytáblás könyvek fontos építőeleme a kötészeti karton vagy más néven kötészeti szűrkelemez. Az elkészült termékben már nem látszik, de ez adja a keménytáblás borító merevségét.

GRAFIKAI TERVEZÉS, NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS

A tipográfia, vagyis a betűk célszerű és esztétikus alkalmazásának művésze egy külön szakma. Személyes tapasztalatom, hogy nem minden alkalmazott grafikus jó tipográfus is egyben, ezért érdemes kifejezetten a könyvtervezésben járatos szakembert keresnünk.

A kiadvány tervezésekor, tördelésekor mindig a könyv funkcióját tartjuk szem előtt. A betűképet, az illusztrációt, egyéb grafikai elemeket ne alkalmazzuk öncélúan, semmiképp ne menjen ez az olvashatóság, használhatóság rovására.

Egy igényesen tördelt kiadványban nincsenek fattyúsorok, ügyelnek az összetett szavak megfelelő elválasztására, s nem igen találunk a sorok végén árválkodó határozott névelőket sem. Ha egy szövegen a tördelés után javítunk vagy változtatunk, akkor ezek ellenőrzését ismételtelen el kell majd végezni, ezért grafikai tervezésre a már javított, végleges szöveget érdemes csak leadni.

Mit hívunk nyomdakész grafikai állománynak?

Nyomdánkat évente sok ezer könyv és még ennél is több reklámhordozó, információs és dekorációs anyag hagyja el. A sikeres kivitelezést egy az elvárásoknak megfelelően előkészített anyag tudja csak garantálni.

A nyomdai előkészítés felkészültséget, szakmai ismereteket igényel, ami a színes kiadványok esetében fokozottan igaz. Ilyen tudás hiányában ezt mindenképp bízza szakemberre!

Sokan gondolják, hogy a Microsoft Word vagy ennek szabad forráskódú hasonmásai (pl. OpenOffice Writer stb.) megfelelők lehetnek erre a célra. Egy szépen megformázott Word dokumentum a legtöbb esetben sajnos erre alkalmatlan, arra azonban kiváló, hogy a szöveget ne a kéziratról kelljen begépelni, s hogy a különböző címfokozatokat érzékeltessük.

Kifejezetten nem javasoljuk, de egy nagyon egyszerű megjelenésű regény belső lapjai esetében egy Wordból generált PDF állomány talán még használható is lehet. A borítóhoz vagy grafikai elemeket is tartalmazó belvekhez azonban már semmiképp sem az.

A szakemberek a könyv nyomdai előkészítéséhez manapság legtöbbször az Adobe szoftverház grafikai programjait használják. A képeket Photoshop programban színezik, retusálják. A vonalas jellegű grafikákat, mértani alakzatokat, diagramokat stb. az Illustrator nevű programban készítik el. S ezeket az elemeket és a szöveget pedig egy InDesign nevű tördelőprogram segítségével gyűrik egybe, mely folyamat végén egy nyomdai felhasználásra alkalmas Acrobat PDF formátumú dokumentum készül.

ÉRDEKESÉG

Az első Magyarországon nyomtatott könyv a Chronica Hungarorum (Magyarok krónikája) volt, amely 1473. június 5-én, tíz hónapos munka után Hess András budai műhelyéből került ki.

Az alábbiakban egy átlagosnak mondható könyv nyomdakész állományának követelményeit mutatom be. Kérem, ezt a szakkifejezésekben bővelkedő részt nyugodtan ugorja át, elegendő, ha csak a grafikusának mutatja majd meg.

Egy nyomdakész PDF állomány specifikációja

Fotók, grafikák:

Képek felbontása: 1:1 méret esetén 300 dpi

(Viszont a rézkarcszerű, rendkívül részletgazdag, vonalas jellegű képeknél érdemes lehet magasabb felbontást, akár 600-1200 dpi-t is használni.)

Színek, színkezelés

Szintér: CMYK

Színprofil: Fogra39L vagy ennek újabb változata

(matt műnyomó papírra történő íves ofset nyomtatást leíró profil)

Mélyfekete: 60C / 40M / 40Y / 100K

Felülnyomás, túltöltés

Fekete felülnyomás: A fekete elemeket nyugodtan veheti felülnyomásra (overprint). Ez szöveg és vonalak esetében szükséges. Nagyobb felületű elemeknél (pl. téglalapok stb.) inkább azt javasoljuk, hogy egy vékony körvonalat vegyen csak felülnyomásra, a belső területeknek inkább adjon egy gazdagabb, mélyfekete színt, mintsem, hogy az alatta lévő objektumokat felülnyomtassa. Ennek ugyanis az a kockázata, hogy az alatta megbúvó objektumok észrevehetően megszínezik a feketét.

Ha a felülnyomás helyes beállításában nem annyira járatos, akkor a nyomdai fájl leadásakor kérjük jelezze ezt, mert munkatársaink ezt utólag is tudják kezelni.

A digitális nyomdagépeink annyira pontosan illesztik a színeket egymásra, hogy esetünkben a túltöltés beállításával nem kell bajlódni.

Kifutó

Körben 3 mm kifutót kérünk ráhagyni. Ne aggódjon a gerincnél túllógó elemek miatt, ott is nyugodtan hagyja meg a PDF állományban a kifutót, a nyomdai kilövéskészítő program ezt majd onnan a szükséges mértékben eltünteti.

Kilövés

Nem kell kilövést készítenie. Az oldalak a PDF állományban sorban egymás után következzenek. A nyomtatás során szükséges, a nyomdai kötészetnek megfelelő elrendezést (kilövést) nyomdánk alakítja majd ki.

ÉRDEKESÉG

Hazánkban, Szinpetriben tekinthető meg az a 346 oldalas, 1420 kg-os, 4,18 x 3,77 méteres könyv, amelyet 2010-ben a Guinness World Records a világ legnagyobb könyvének ismert el. Ezt 2012. februárjában egy Dubajban kiállított 5 x 8,06 méteres könyv előzte meg.

GYÁRTÁS

A könyveket manapság leggyakrabban kétféle módon szokták nyomtatni.

Ofszet nyomtatás

A hagyományos mód egyben a gyakoribb is, amikor íves ofszet nyomdagépeken gyártják a belv és a borító oldalait. Ez nagyon leegyszerűsítve úgy történik, hogy a nyomtatandó grafikát tartalmazó nyomólemezeket helyeznek a nyomdagépbe. A festék először a nyomólemezre kerül, ahonnan hengerek segítségével jut el a papírra.

Magának a nyomtatásnak az ára igen alacsony, viszont a nyomólemezek kezdeti magas költségének köszönhetően ez a technológia elsősorban a nagyobb példányszámok esetén alkalmazható gazdaságosan.

Digitális nyomtatás

Egy digitális nyomdagép működésében az otthoni, asztali nyomtatókra hasonlít, csak persze ez sokkal nagyobb és termelékenyebb, s messze pontosabb a papír- és színkezelése is. A képalkotáshoz nem szükséges fix nyomóforma, minden egyes nyomathoz egyedileg épül fel a kép. Az ofszet nyomással összehasonlítva az oldalak nyomtatási ára számottevően drágább. Mivel azonban nincs szükség nyomólemezre, így néhány száz példány erejéig a gyártás összköltsége ezzel a technológiával a legtöbb esetben mégis kedvezőbb szokott lenni.

A digitális technológia az alábbi helyzetekben nyújt előnyt:

- 1.) Ha alacsony a példányszám.
- 2.) Ha nagyon rövid a határidő.
- 3.) Ha a különböző példányok egyedi elemeket is tartalmaznak.

Ez utóbbira néhány éve Angliában láttam egy kiváló példát. Az ottani könyvkiadó interneten keresztül egy egyszerű űrlap segítségével megszemélyesített mesekönyveket kínált. Szabadon megválaszthattuk a főhős nevét. Milyen fantasztikus dolog is lehet egy gyerkőc számára, ha Ő a történet főszereplője.

De a kis szériás gyártás lehetősége a nagyobb példányszámban megjelenő művek esetén is előnyös lehet. Letesztelhetjük például könyvünk vagy a különböző borítóváltozatok fogadtatását, s a visszajelzések figyelembevételével megágyazhatunk a nagyobb mennyiség sikerének.

Nem szükséges álmunkat elodázní a magánkiadás általában szűkös anyagi forrásai miatt sem, hisz a kisebb költségigényű alacsony példányszám lehetősége nem teszi szükségessé, hogy már induláskor a raktárakat tessenek, elegendő csupán a konkrét igényeket teljesíteni.

Népszerűsítő termékek

Cégünk a könyveken, füzeteken túl, számos egyéb, a terjesztést, népszerűsítést segítő nyomdaterméket, reklámeszközt is kínál. Kérjük látogassa meg honlapunkat a <https://reactor.hu> címen, hogy egyedi megoldásainkkal megismertethessük!

JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

Szerzői jog

Az elkészült művünket a szerzői jog védi. Ennek alapja, hogy könyvünk egyéni, eredeti legyen. A jog az írásunk megszületésekor a törvény erejénél fogva automatikusan jön létre. Nem szükséges semmilyen hivatalnál bejelenteni, s a © copyright jelet sem kell feltüntetni ehhez. A szerzői jog könyvünket csak meghatározott ideig védi, egészen pontosan az egész hátralévő életünkben, majd a halálunkat követően még 70 évig.

Bővebben a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben, illetve a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala honlapján, a <https://www.sztnh.gov.hu/> címen tájékozódhat.

ISBN szám

Az ISBN az International Standard Book Number, vagyis a Nemzetközi Szabványos Könyv Szám rövidítése. Ez a kód régen 10 számjegyből állt, amit 2007-től 13-ra bővítettek. Hazánk 1974-ben lett tagja az ISBN rendszernek. Az ISBN kód alkalmazása elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy könyvünk könyvtári nyilvántartásba kerüljön.

Magyarországon a kódokat az Országos Széchényi Könyvtárban működő ISBN Iroda díjmentesen osztja ki. Kizárólag hazai székhelyű könyvkiadóknak tudnak azonosító kódot biztosítani, de a könyvnek nem feltétlenül kell magyar nyelven íródnia.

A kód igénylése egyszerű, történhet e-mailben, faxon vagy akár levélben is. E-mail: isbn@oszk.hu, fax: 06 1 487-8687

Levelünknek az alábbi adatokat szükséges tartalmaznia:

- a kiadó neve,
- a kiadó elérhetőségei:
címe, telefon- és faxeszám, e-mail címe, honlapjának URL-je,
- a kapcsolattartó személy neve,
- a könyv címe, szerzője és köteteinek száma (egy vagy több kötetes),
- kiadvány típusa (nyomtatott, elektronikus),
- elektronikus esetén formátuma (pl. e-pub, pdf, hangoskönyv, stb.),
- várható megjelenés dátuma.

Az ügyintézés rendkívül gyors, kérésünk beérkeztétől számítva legfeljebb négy munkanapot vesz igénybe.

Az igénylésről bővebbet a www.oszk.hu/isbn_keres honlapon olvashat.

Köteles példány

A szabadon terjesztett, legalább 50 példányszámot elérő nyomtatott könyvből a legtöbb esetben szállítólevél kíséretében 6 példányt kell az Országos Széchényi Könyvtár részére beszolgáltatni. Ennek határideje a nyomdai előállítás követő hónap 15. napja. Ezen felül legalább 1 ingyenes példányt kell biztosítani a székhely szerinti megyei könyvtárnak, Budapest esetén a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak (FSZEK). A kötelespéldányok beszolgáltatását – ha a másként nem állapodtak meg, akkor – az ügyfél költségére

a nyomda végzi el. Kivétel, ha a könyv gyártása több helyen készül (pl. más-hol nyomtatják és máshol kötik), ilyenkor ez kizárólag a kiadó kötelessége és felelőssége.

Általános forgalmi adó

Az áfatörvény jelenleg a VTSZ 4901-es csoportból a nyomtatott könyvet és a 4903-as gyermekképeskönyvet, kifestőket az ún. általánostól eltérő adómérték alá eső termékek és szolgáltatások körébe sorolja. Így, ha a nyomdatermék ebbe a besorolásba esik, akkor a könyv gyártása és értékesítése is 5% adókulccsal történhet. A törvény a VTSZ 4901-es könyv szerinti besorolást nem köti az ISBN szám meglétéhez.

Az általános forgalmi adó vonatkozó szabályairól bővebben a „2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról”-ban talál.

Környezetvédelmi termékdíj

A kötelezpéldányok beszolgáltatása nem csak kötelezettséget ró ránk, de hasznos is, mivel könyvünket vagy tankönyvjegyzékbe felvett tankönyvünket kivonja a reklámhordozó papírok köréből, mentesítve minket ezzel a környezetvédelmi termékdíj (KTDT) megfizetése alól.

A környezetvédelmi termékdíjról bővebben a 2011. évi LXXXV törvényben és a törvény végrehajtásáról rendelkező 343/2011. (XII.29.) kormányrendeletben, illetve a törvény 2018. évi módosításaiban talál.

GDPR

Amikor olvasótábort épít, vagy újdonságairól az érdeklődőket hírlevélben tájékoztatja, akkor személyes adatokat tart nyilván (pl. név, e-mail cím stb.), egyúttal adatkezelővé is vált.

Az adatkezelés mikéntjét az új európai adatvédelmi rendelet a GDPR (General Data Protection Regulations) szabályozza.

Ebben határozzák meg, miként kell az adatkezeléshez az érintettek hozzájárulását kérni és milyen leiratkozási és tájékoztatási lehetőségeket kell számukra biztosítani.

Ha többet szeretne megtudni arról, mi számít személyes adatnak, vagy milyen hozzájárulás szükséges például a megszerzéséhez és tárolásához, akkor látogasson el az Európai Unió https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform_hu oldalra!

Nagyon köszönöm a figyelmét!

Hálás lennék, ha készülő könyve vagy legközelebb felmerülő egyéb nyomdai, üzlet- és rendezvény dekorációs igénye kapcsán a Reactor Kft. számára is lehetőséget biztosítana a bemutatkozásra, az ajánlatadásra.

FELELŐSSÉG KORLÁTOZÁS

A kiadványban utalunk jogszabályokra, különböző technológiai megoldásokra. A törvények változnak, a technológiák fejlődnek, s persze néha még tévedhetünk is, ezért kérjük, hogy a könyvben foglaltakat körültekintően, saját felelősségére alkalmazza, s lehetőség szerint mindig konzultáljon az adott terület szakértőjével.

Cím: 1136 Budapest, Raoul Wallenberg utca 9.
Telefon: 061 412 0096 | Fax: 061 412 0097 | Mobil: 0620 931 8998
E-mail: kapcsolat@reactor.hu | Honlap: <https://reactor.hu>